

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 19.1.2012
KOM(2012) 6 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ A EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU**

**o strategii Evropské unie v oblasti ochrany a dobrých životních podmínek zvířat pro
období 2012-2015**

(Text s významem pro EHP)

{SEK(2012) 55 v konečném znění}
{SEK(2012) 56 v konečném znění}

1. Úvod

Článek 13 Smlouvy o fungování Evropské unie uznává zvířata za vnímající bytosti a požaduje při vytváření a prosazování některých politik EU věnovat plnou pozornost otázce jejich dobrých životních podmínek.

V roce 2006, kdy Komise přijala první akční plán Společenství v oblasti dobrých životních podmínek a ochrany zvířat 2006–2010¹, došlo jeho prostřednictvím ke spojení různých aspektů politiky EU týkající se dobrých životních podmínek zvířat pro hospodářské účely a stanovení podmínek chovu miliard zvířat v EU. Přibližně dvě miliardy ptáků² a tři sta milionů savců jsou využívány pro hospodářské účely. Odhadem dvanáct milionů zvířat ročně je využíváno k experimentům. Populace psů a koček se odhaduje přibližně na sto milionů zvířat³, jež jsou chována převážně v zájmovém chovu. Na úrovni EU je obtížné odhadnout objem obchodu se zvířaty v zájmovém chovu. V rámci EU nejsou k dispozici údaje o počtu zvířat chovaných v zoologických zahradách a akváriích.

K různým aspektům dobrých životních podmínek hospodářských zvířat⁴ se vztahuje horizontální směrnice. Další aspekty této problematiky jsou zahrnuty v právních předpisech EU týkajících se dopravy⁵ a porážek zvířat⁶. Specifické požadavky EU se vztahují na chov telat⁷, prasat⁸, nosnic⁹ a brojlerů¹⁰. Pro zvířata využívaná k experimentům¹¹ také platí zvláštní pravidla vztahující se k dobrým životním podmínkám. Právní předpisy EU o zoologických zahradách¹² se zaměřují na druhovou ochranu, avšak s ohledem na dobré životní podmínky zvířat. Neexistují právní předpisy EU týkající se dobrých životních podmínek zvířat v zájmovém

¹ KOM(2006) 13 ze dne 23.1.2006 v konečném znění.

² 793 milionů kuřat k produkci masa, 453 milionů nosnic a 197 milionů krůt. U krůt, kachen a hus nebyly ve všech členských státech data k dispozici.

³ „Evaluation of the EU policy on animal welfare and possible policy options for the future“ December 2010. Viz příloha A1.7, viz <http://www.eupaw.eu/>

⁴ Směrnice Rady 98/58/ES ze dne 20. července 1998 o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely (Úř. věst. L 221, 8.8.1998, s. 23). Dále se rozhodnutím Rady 78/923/EHS o uzavření Evropské úmluvy o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely (Úř. věst. L 323, 17.11.1978, s. 12) tato úmluva stala součástí právních předpisů EU.

⁵ Nařízení Rady (ES) č. 1/2005 o ochraně zvířat během přepravy (Úř. věst. L 3, 5.1.2005, s. 1).

⁶ Směrnice 93/119/ES o ochraně zvířat při porážení nebo usmrcování (Úř. věst. L 119, 31. 12. 1993, s. 21), která má být nahrazena dne 1. 1. 2013 nařízením Rady (ES) č. 1099/2009 o ochraně zvířat při usmrcování (Úř. věst. L 303, 18.11.2009, s. 1).

⁷ Směrnice Rady 2008/119/ES, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu telat (Úř. věst. L 10, 15.1.2009, s. 7)

⁸ Směrnice Rady 2008/120/ES, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat (Úř. věst. L 47, 18.2.2009, s. 5).

⁹ Směrnice Rady 1999/74/ES, kterou se stanoví minimální požadavky na ochranu nosnic (Úř. věst. L 203, 3.8.1999, s. 53).

¹⁰ Směrnice Rady 2007/43/ES o minimálních pravidlech pro ochranu kuřat chovaných na maso (Úř. věst. L 183, 12.7.2007, s. 19).

¹¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/63/ES o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely (Úř. věst. 276, 20.10.2010, s. 33).

¹² Směrnice Rady 1999/22/ES o chovu volně žijících živočichů v zoologických zahradách (Úř. věst. L 94, 9.4.1999, s. 24).

chovu. Pravidla EU, jimiž se řídí ekologické zemědělství, zahrnují vysoké standardy dobrých životních podmínek pro produkci skotu, prasat a drůbeže¹³.

Toto sdělení staví na zkušenostech získaných na základě akčního plánu pro roky 2006–2010 a navrhuje další směřování opatření EU pro následující čtyři roky, přičemž při provádění stávajících právních předpisů využívá získaných vědeckých a technologických poznatků pro lepší sladění aspektů dobrých životních podmínek zvířat s hospodářskou činností. Tato strategie je pokračováním akčního plánu, což vyplývá z doporučení většiny zainteresovaných subjektů, jež byly konzultovány, a Evropského parlamentu.

Chov hospodářských zvířat v EU představuje roční hodnotu 149 miliard EUR a ekonomická hodnota zvířat využívaných k experimentálním účelům se odhaduje na 930 milionů EUR ročně.

2. PROČ STRATEGIE TÝKAJÍCÍ SE DOBRÝCH ŽIVOTNÍCH PODMÍNEK ZVÍŘAT?

Unie v uplynulých letech¹⁴ věnovala v průměru téměř 70 milionů EUR ročně na podporu dobrých životních podmínek zvířat, z čehož 71 % bylo poskytnuto zemědělcům ve formě plateb z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova podporujících dobré životní podmínky zvířat. Výdaje v rámci politiky rozvoje venkova jsou spolufinancovány prostředky členských států a vedle zvláštních opatření, týkajících se závazků v oblasti dobrých životních podmínek zvířat překračujících základní právní požadavky, si mohou členské státy podle vnitrostátních priorit rovněž zvolit opatření podporující např. investice do zemědělských podniků, vzdělávání, poradenství a účast zemědělců v programech jakosti. Zbytek prostředků je věnován všem ostatním činnostem EU důležitým z hlediska tvorby politik: výzkumu (21 %), ekonomickým analýzám, komunikaci, vzdělávání, odborné přípravě, mezinárodním otázkám, prosazování právních předpisů atd.

Přesto je v průběhu let stále více zřejmé, že pouhé použití stejných pravidel specifických pro jedno odvětví na oblast dobrých životních podmínek zvířat vždy nemusí přinést požadované výsledky. Problémy v dodržování zvláštních sektorových pravidel vedou k otázce, zda univerzální přístup může přinášet lepší výsledky v oblasti dobrých životních podmínek zvířat v celé Unii. Rozmanitost systémů chovu zvířat, klimatických podmínek či specifika jednotlivých členských států přinášejí obtížné dosahování dohod o jednotných pravidlech a ještě větší obtíže vznikají při snaze zajistit jejich správné provádění. Výsledkem je, že dobrých životních podmínek zvířat v Unii nedosáhneme rovnoměrně, což je však nutné k udržení obrovské hospodářské činnosti podmiňující zacházení se zvířaty v Evropské unii.

Kromě toho ačkoli zavádění agendy dobrých životních podmínek zvířat pokročilo i přijímáním konkrétních právních předpisů, existují oblasti, kde stále chybí zvláštní právní předpisy EU a stávající obecné požadavky jsou obtížně použitelné. Může být

¹³ Nařízení Rady (ES) č. 834/2007 (Úř. věst. L 189, 20.07.2007, s. 1) a nařízení Komise (ES) č. 889/2008 (Úř. věst. L 250, 18.9.2008, s. 1).

¹⁴ Údaje z hodnotící zprávy za období 2000–2008.

nalezen prostor pro **zjednodušení** systému zavedením přesnějších ustanovení v rámci obecných pravidel podmiňujících dobré životní podmínky zvířat.

Hodnocení politiky EU v oblasti dobrých životních podmínek zvířat vedlo k závěru, že dodržování standardů dobrých životních podmínek zvířat přineslo dodatečné náklady v oblasti živočišné výroby a v oblasti experimentování se zvířaty ve výši přibližně 2 % celkové hodnoty těchto odvětví. Neexistuje důkaz, že by tyto náklady ohrozily ekonomickou udržitelnost těchto odvětví. Je však třeba využít každé příležitosti k vyjádření přidané hodnoty v ekonomickém slova smyslu, vzniklé zaváděním standardů dobrých životních podmínek zvířat, ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství EU včetně skupiny drobných zemědělců.

Byly označeny hlavní skupiny faktorů ovlivňující status dobrých životních podmínek zvířat v Unii:

1. Nedostatečné prosazování právních předpisů EU v členských státech je nadále běžné v řadě oblastí.

Některé členské státy nepřijímají dostatečná opatření k zajištění informovanosti zainteresovaných subjektů, neškolí úřední inspektory ani neprovádějí kontroly a neuplatňují sankce¹⁵. V důsledku toho nebylo mnoho právních předpisů EU plně uplatněno a zamýšlených přínosů pro dobré životní podmínky zvířat nebylo dosaženo.

Zavádění standardů pro oblast dobrých životních podmínek zvířat často přináší dodatečné náklady, které však nebývají neseny úměrně v rámci celého potravinového řetězce. Unie poskytuje producentům některé možnosti náhrady vyšších výrobních nákladů. Předpisy EU umožňují zavádění několikaletých přechodných období, aby se usnadnilo provádění strukturálních změn určitých zemědělských systémů. Tento přístup ne vždy přinesl požadované změny v očekávané době. Pro lepší dodržování ducha i skutečného uplatnění právních předpisů hraje zásadní úlohu bezpochyby přístup dané kultury k aspektům dobrých životních podmínek zvířat.

2. Nedostatek informovanosti spotřebitelů o aspektech dobrých životních podmínek zvířat

Celoevropský průzkum ukazuje, že dobré životní podmínky zvířat představují významné téma pro 64 % obyvatelstva. Provedené studie¹⁶ však ukazují, že zájem o problematiku dobrých životních podmínek zvířat je pouze jedním z faktorů, které ovlivňují chování spotřebitelů, a často tento aspekt nehraje takovou roli, protože spotřebitelé nejsou vždy dobře informováni o způsobech produkce a jejich dopadu na dobré životní podmínky zvířat. Konečná

¹⁵ V některých členských státech jsou zvířata ve velkém počtu porážena bez omráčení, protože orgány udělují výjimku z omračování zvířat, aniž by posoudily její kvalitativní a kvantitativní zdůvodnění podle právních předpisů EU.

¹⁶ Viz studie proveditelnosti: „Animal welfare labelling and establishing a Community Reference Centre for Animal Protection and Welfare“, 26.1.2009 by FCEC http://ec.europa.eu/food/animal/welfare/farm/labelling_en.htm

rozhodnutí spotřebitelů jsou ovlivněna hlavně cenou a přímo ověřitelnými charakteristikami potravinářských výrobků.

3. Zainteresané subjekty nemají dostatek znalostí o dobrých životních podmínkách zvířat

Zatímco největší část finančních prostředků EU směřovaných na výzkum dobrých životních podmínek zvířat se vynakládá na používání alternativních metod provádění experimentů se zvířaty, nová zjištění nejsou řádně šířena a výzkumná činnost v členských státech není dostatečně dobře koordinována. Mezitím nedostatek povědomí o alternativních výrobních postupech často zvýhodňuje odolnost vůči změnám, které by mohly zlepšit dobré životní podmínky zvířat.

4. Potřeba zjednodušit a vyvinout jasná pravidla pro dobré životní podmínky zvířat

Obecná směrnice týkající se ochrany hospodářských zvířat nebo směrnice o zvířatech chovaných v zoologických zahradách obsahují ustanovení, která jsou příliš obecná, než aby mohla mít praktický přínos, což je příklad přílohy směrnice 98/58/ES: „Všechna zvířata musí mít přístup ke krmivu v intervalech odpovídajících jejich fyziologickým potřebám“ nebo směrnice 1999/22/ES o zvířatech chovaných v zoologických zahradách: „budou chovat živočichy v podmínkách zaměřených na uspokojení biologických a ochranných požadavků pro jednotlivé druhy, mimo jiné také specifickým obohacováním vybavení jejich výběhů“.

Požadavky na kvalifikaci osob manipulujících se zvířaty byly zavedeny některými zvláštními právními předpisy EU¹⁷. Tyto požadavky se však nevztahují na všechna předmětná zvířata (neexistuje žádný zvláštní požadavek na způsobilost pro chov drůbeže nebo telat), a tím nejsou postiženy některé otázky dobrých životních podmínek zvířat spojené se systémy produkce.

Zvláštní právní předpisy EU týkající se jiných druhů hospodářských zvířat (jako jsou dojnice, hovězí skot nebo králíci) neexistují navzdory několika problémům, na které upozornili vědci a Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA)¹⁸.

3. STRATEGICKÉ AKCE

Tato strategie je založena na dvou doplňujících se přístupech beroucí v úvahu výše popsané skutečnosti:

Nejprve je třeba některé společné problémy řešit odlišně a celostním přístupem. Po mnoho let Unie přijímá nebo upravuje zvláštní právní předpisy zaměřené na konkrétní problémy. Stanovení obecných zásad v konsolidované revizi legislativního

¹⁷ Směrnice o prasatech, nařízení o dopravě, nařízení o usmrcování, směrnice o laboratorních zvířatech.

¹⁸ Seznam vědeckých stanovisek, pokud jde o dobré životní podmínky zvířat, lze nalézt ve zprávě o posouzení dopadů připojené k tomuto sdělení.

rámce EU oproti tomu může přispět ke zjednodušení *acquis* v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a nakonec usnadnit prosazování práva Unie.

V návaznosti na posouzení dopadů Komise zváží revizi legislativního rámce EU založeného na celostním přístupu. Komise posoudí zejména proveditelnost a vhodnost zavedení vědecky podložených ukazatelů dobrých životních podmínek zvířat založených na výstupních hodnotách, na rozdíl od dosud používaného hodnocení přínosů životních podmínek zvířat na základě vstupních hodnot. Komise zhodnotí, zda by tento nový přístup mohl vést ke zjednodušení právního rámce a přispět ke zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství EU. Pro budoucí vývoj v této oblasti bude důležité zvážit zkušenosti získané tam, kde se již s použitím ukazatelů počítá (u brojlerů a porážek zvířat).

Dále je nutné posílit a lépe využít kroky, které Komise již činí. To je důvodem, proč kromě zamýšleného zjednodušení právního rámce Komise navrhuje následující opatření:

- vyvinout nástroje i v oblastech, kde existují relevantní plány provádění, s cílem posílit plnění požadavků členskými státy;
- podporovat mezinárodní spolupráci;
- dostatečně informovat spotřebitele a veřejnost;
- optimálně využívat synergií se současnou společnou zemědělskou politikou;
- prozkoumat problematiku dobrých životních podmínek farmových ryb.

Dopad opatření přijatých v kontextu současné strategie na základní práva bude důkladně posouzen, zejména pokud jde o svobodu vyznání¹⁹. V této souvislosti se bude Komise rovněž zabývat otázkou označování, jak je uvedeno v dosažené dohodě k legislativnímu návrhu o poskytování informací o potravinách spotřebitelům²⁰.

3.1. Zjednodušený právní rámec EU pro dobré životní podmínky zvířat

Komise posoudí proveditelnost zavedení zjednodušeného právního rámce EU se zásadami dobrých životních podmínek pro všechna zvířata²¹ chovaná v rámci hospodářské činnosti, případně včetně zvířat v zájmovém chovu, se zvláštním zřetelem na zjednodušení, snižování administrativní zátěže a zhodnocení norem týkajících se dobrých životních podmínek zvířat jako prostředek posílení

¹⁹ Strategie účinného uplatňování Listiny základních práv Evropskou unií, KOM(2010) 573 ze dne 19.10.2010 v konečném znění.

²⁰ 50. bod odůvodnění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 18), ve kterém je uvedeno: „Spotřebitelé v Unii projevují stále větší zájem o uplatňování pravidel Unie, pokud jde o šetrnou porážku zvířat, včetně toho, zda bylo zvíře před porážkou omráčeno. V této souvislosti je třeba zvážit, zda by nebylo vhodné zpracovat v rámci budoucí strategie Unie pro oblast ochrany a zajištění dobrých životních podmínek zvířat studii o možnosti poskytnout spotřebitelům relevantní informace o omráčování zvířat.“

²¹ Bezobratlí živočichové používaní v akvakultuře jakož i aktivity komerčního rybolovu nebudou spadat do působnosti této iniciativy. Ryby ve farmovém chovu budou předmětem zvláštních hodnocení.

konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu EU včetně potenciálu přidané hodnoty standardů pro oblast dobrých životních podmínek zvířat.

Komise posoudí:

- a) možnost používání vědecky podložených ukazatelů dobrých životních podmínek zvířat jako prostředku ke zvýšení flexibility a zjednodušení právního rámce s cílem zvýšit konkurenceschopnost chovatelů zvířat,
- b) vytvoření nového rámce EU určeného ke zvýšení transparentnosti a přiměřenosti spotřebitelských informací týkajících se dobrých životních podmínek zvířat, jež ovlivňují spotřebitelskou volbu,
- c) zřízení evropské sítě referenčních center,
- d) vytvoření společných požadavků na způsobilost zaměstnanců manipulujících se zvířaty.

a) *Použití ukazatelů dobrých životních podmínek zvířat založených na výsledcích*

Možnost využití vědecky ověřených, na výsledek orientovaných ukazatelů, které doplňují normativní požadavky právních předpisů EU, bude případně zvážena s cílem zjednodušení *acquis* pomocí tohoto nového přístupu. Ve dvou nových právních předpisech týkajících se dobrých životních podmínek zvířat v EU (směrnice 2007/43/ES o minimálních pravidlech pro ochranu kuřat chovaných na maso a nařízení (ES) č. 1099/2009 o ochraně zvířat při usmrcování) byly zavedeny na zvířata orientované ukazatele.

Budou posouzena kritéria zpracovaná v rámci projektu „Welfare Quality®“²² spojená se systémem hodnocení rizik používaným v oblasti bezpečnosti potravin (viz potravinové právo²³). Při posuzování relevantních návrhů pro oblast řízení rizik mají být spolu se zhodnocením sociálně-ekonomických faktorů vzata v úvahu vědecká stanoviska EFSA vztahující se k vývoji ukazatelů dobrých životních podmínek zvířat.

Používání ukazatelů dobrých životních podmínek zvířat založených na výsledcích je uznáváno i na mezinárodní úrovni organizacemi, jako je Světová organizace pro zdraví zvířat (OIE)²⁴.

b) *Nový rámec EU zaměřený na zlepšení transparentnosti a přiměřenosti spotřebitelských informací týkajících se dobrých životních podmínek zvířat a vedoucí k ovlivnění volby spotřebitelů*

Revidovaný právní rámec EU pro dobré životní podmínky zvířat by mohl spotřebiteli nabídnout nástroj k ověřování údajů o životních podmínkách zvířat z hlediska transparentnosti a vědecké průkaznosti.

²² <http://www.welfarequality.net/everyone/26536/5/0/22>

²³ Nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin.

²⁴ Základní zásady dobrých životních podmínek zvířat uvedené v Mezinárodním kodexu pro zdraví suchozemských živočichů. Viz www.oie.int.

Za účelem posílení postavení spotřebitele budou v jiných příslušných oblastech politiky prozkoumána synergická a konvergentní opatření spojená s podobnými iniciativami na úrovni EU.

c) *Evropská síť referenčních center*

Myšlenka sítě referenčních center pro dobré životní podmínky zvířat byla již předmětem analýzy Komise v jejím předchozím sdělení²⁵. Klade si za cíl zejména zajistit, aby příslušné orgány dostávaly ucelené a jednotné technické informace o způsobu provádění právních předpisů EU, zejména v kontextu s ukazateli dobrých životních podmínek zvířat založenými na výsledcích.

Navrhovaná síť by mohla být zřízena spolufinancováním ze stávajících vědeckých a technických zdrojů členských států v oblasti dobrých životních podmínek zvířat. Síť by měla doplňovat a nikoli zdvojeňovat úlohu Evropského úřadu pro bezpečnost potravin a aktivity Společného výzkumného střediska EU²⁶.

Zmiňovaná síť by mohla fungovat tak, že by reflektovala současnou strukturu právních předpisů EU²⁷ s cílem zajistit na úrovni EU:

- podporu Komisi a členským státům na poli technické expertízy, zvláště v kontextu použití ukazatelů dobrých životních podmínek zvířat orientovaných na výsledek;
- vyškolování pracovníků příslušných orgánů a případně odborníků ze třetích zemí;
- další rozšiřování výsledků výzkumu a technických inovací vůči zainteresovaným subjektům EU a mezinárodní vědecké komunitě;
- koordinaci výzkumu ve spolupráci se stávajícími výzkumnými strukturami financovanými z EU²⁸;

d) *Společné požadavky na způsobilost pracovníků, kteří manipulují se zvířaty*²⁹.

Zjednodušený právní rámec EU pro dobré životní podmínky zvířat by mohl být zpracován ve formě jednoho textu a mohl by zvýšit požadavky na způsobilost, které jsou již stanoveny v některých právních předpisech EU. Obecné zásady

²⁵ KOM(2009) 584 ze dne 28.10.2009 v konečném znění.

²⁶ Referenční laboratoř Evropské unie na podporu alternativních metod k pokusům na zvířatech (ECVAM), působící při GR Společné výzkumné středisko, není zaměřena přímo na dobré životní podmínky zvířat, nýbrž na alternativní zkušební metody.

²⁷ Chov telat, chov prasat, chov nosnic, chov brojlerů, chov ostatních hospodářských zvířat, doprava zvířat, usmrcování zvířat, využívání zvířat při pokusech a chov volně žijících živočichů v zajetí.

²⁸ Například při výboru SCAR (Stálý výbor pro zemědělský výzkum) působící kolaborativní pracovní skupina pro výzkum zdraví zvířat a jejich dobrých životních podmínek a výzkumný projekt Zdraví a dobré životní podmínky zvířat v rámci ERA-Net (ANIHWA).

²⁹ Nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin.

prokazování způsobilosti by měly být vypracovány na základě posouzení dopadů.

Společné požadavky EU na způsobilost pracovníků manipulujících se zvířaty by měly zajistit, aby tito pracovníci byli schopni rozlišit, zabránit nebo tlumit bolest, utrpení a strach u zvířat, jakož i znát právní povinnosti týkající se ochrany a dobrých životních podmínek zvířat.

Kromě toho by mohla být odpovídající úroveň způsobilosti vyžadována pro osoby zodpovědné za vytváření postupů, projektování zařízení nebo vybavení, která se používají pro zvířata.

Bude zahájena studie k tématu vzdělávání pro oblast dobrých životních podmínek zvířat, která by měla identifikovat témata, jež musí zahrnovat učební osnovy profesí spojených s problematikou zvířat, a definovat opatření potřebná ke zvýšení povědomí mezi nimi.

3.2. Podpora členských států a přijímání opatření vedoucích ke zlepšenému plnění požadavků

Komise se bude přednostně zabývat otázkou plnění požadavků. Lze je dosahovat pouze prostřednictvím opatření zaměřených na vymáhání práva vykonávaného členskými státy anebo spadajícího do rámce jejich působnosti. Zodpovědností Komise je však zajistit, že dodržování požadavků je realizováno v EU jednotným způsobem. Je nezbytné zajistit rovné podmínky pro všechny výrobce v EU, stejně tak jako zacházení se zvířaty náležitým způsobem. Následující opatření jsou předkládána v rámci této strategie:

- Komise bude prostřednictvím Potravinového a veterinárního úřadu nadále provádět návštěvy členských států. Bude rovněž nadále důsledně uplatňovat své pravomoci podle Smlouvy a v nezbytných situacích postupovat případy Soudnímu dvoru Evropské unie. Toto je zásadní krok Komise k zajištění plnění požadavků, zejména v kontextu současných nebo budoucích výzev v oblasti dobrých životních podmínek zvířat.
- Přesto se Komise domnívá, že mocným nástrojem k vybudování kultury dodržování pravidel mezi hospodářskými subjekty a v rámci členských států může být správná vzdělávací strategie. Zodpovědnost za tuto oblast by mohla převzít budoucí evropská síť referenčních center.
- Komise mezitím vyvine zvýšené úsilí při své snaze zaškolení veterinární inspektory prostřednictvím programu „Zlepšení školení pro zvýšení bezpečnosti potravin“. Komise rovněž přezkoumá potřebu a možnosti rozšíření odborné přípravy pro oblast dobrých životních podmínek pokusných i volně žijících zvířat.
- Komise rovněž posílí svou úlohu při poskytování poradenství příslušným orgánům členských států a podpoře spolupráce, výměně osvědčených postupů a dohadování společných cílů a postupů vytvářením tematických pracovních skupin a pořádáním zacílených akcí.

- V příštích čtyřech letech proto bude Komise rozvíjet konkrétní postupy nebo přijímat prováděcí pravidla ve vztahu k různým částem legislativy EU týkajícím se dobrých životních podmínek zvířat³⁰.

Dobré životní podmínky zvířat představují pro subjekty zabývající se zvířaty v rámci hospodářské činnosti také technický problém. Proto je důležité jim vysvětlit důvod požadavků EU a způsob, jakým by mohly zlepšit jejich plnění lepšími plány a postupy.

3.3. Podpora mezinárodní spolupráce

Stejná pravidla v oblasti dobrých životních podmínek zvířat na mezinárodní úrovni jsou důležitá pro zajištění globální konkurenceschopnosti hospodářských subjektů EU. Unie již vypracovala řadu dvoustranných a mnohostranných aktivit, které musí být optimalizovány a podpořeny tak, jak je uvedeno v hodnocení.

Za tímto účelem bude Komise:

- nadále začleňovat otázky dobrých životních podmínek zvířat do bilaterálních obchodních dohod nebo fór spolupráce³¹ za účelem zvýšení strategických příležitostí pro rozvoj konkrétnější spolupráce se třetími zeměmi;
- vyvíjet iniciativu na poli multilaterální spolupráce, zejména v rámci Světové organizace pro zdraví zvířat (OIE) a Organizace pro výživu a zemědělství (FAO), které jako první přijaly mezinárodní normy a vyvinuly úsilí zaměřené na oblast dobrých životních podmínek zvířat³²;
- prověřovat, jakým způsobem by bylo možné problematiku týkající se dobrých životních podmínek zvířat lépe začlenit do rámce evropské politiky sousedství;
- v případě potřeby organizovat významné mezinárodní akce, jejichž cílem by byla podpora přístupu Unie k problematice dobrých životních podmínek zvířat.

Tyto aktivity jsou příležitostí ke sdílenému chápání pozice EU k dobrým životním podmínkám zvířat EU na globální úrovni. Je proto důležité optimálně využívat dostupných zdrojů určených na mezinárodní aktivity týkající se dobrých životních podmínek zvířat s cílem vyrovnat se s výzvami na tomto poli a zvýšit jejich přínos ke konkurenceschopnosti evropských chovatelů hospodářských zvířat v globalizovaném světě. Komise proto zahájí přezkum těchto opatření, aby bylo možné vyhodnotit jejich přínosy mimo jiné pro zemědělství EU, a podá zprávu Evropskému parlamentu a Radě.

³⁰ Zejména pokud jde o používání výjimek z omračování zvířat v případě rituální porážky.

³¹ Toto množství dohod o volném obchodu zahrnující problematiku dobrých životních podmínek zvířat se v roce 2011 zdvojnásobilo.

³² K dispozici je v současné době devět norem OIE týkajících se dobrých životních podmínek zvířat (viz: <http://www.coe.int>). FAO pořádá zasedání s cílem spojit odborné znalosti a usnadnit budování kapacit v různých oblastech souvisejících s problematikou dobrých životních podmínek zvířat. Rovněž vytvořila zvláštní internetové stránky týkající se dobrých životních podmínek hospodářských zvířat (<http://www.fao.org/AG/againfo/themes/animal-welfare/en/>).

3.4. Dobrá informovanost spotřebitelů a veřejnosti

Problematika dobrých životních podmínek zvířat je tématem ve společnosti, které nachází odezvu u široké veřejnosti. Zacházení se zvířaty se dotýká etických otázek a je součástí hodnot EU. Je proto důležité dostatečně informovat děti, mladé lidi nebo širokou veřejnost, aby bylo zvýšeno povědomí o úctě ke zvířatům a podpořeno zodpovědné vlastnění zvířat.

Dobré životní podmínky zvířat jsou rovněž tématem pro spotřebitele. Produkty živočišného původu jsou široce využívány zejména v souvislosti s produkcí potravin a spotřebitelé se sami zajímají o způsoby, jakými se nakládá se zvířaty. Na druhou stranu spotřebitelé obecně nemají pravomoci prosazovat vyšší standardy v oblasti dobrých životních podmínek zvířat.

Proto je důležité informovat evropské spotřebitele o právních předpisech EU týkajících se zvířat využívaných k produkci potravin, aby bylo zajištěno, že nedochází ke klamání spotřebitelů zavádějícími tvrzeními o dobrých životních podmínkách zvířat.

V členských státech je možno nalézt mnoho informací a vzdělávacích akcí k danému tématu. Komplexní zmapování situace v EU by umožnilo identifikaci nedostatků, k jejichž řešení by EU mohla přispět.

Všechny tyto cíle se vzájemně doplňují a mohou vyžadovat použití zvláštních nástrojů. Některé z nich již existují, jako např. hra „Farmland“ (pro děti a učitele na základních školách) nebo program „Zlepšení školení pro zvýšení bezpečnosti potravin“ (pro úřední inspektory). Kromě toho Komise organizuje pravidelná setkání zaměřená na lepší porozumění a vymáhání právních předpisů EU. Mohou existovat způsoby, jakými lze zlepšit jejich účinnost a doplnit je o nové nástroje komunikace.

Komise proto zamýšlí nejprve zahájit studii, která zmapuje stávající vzdělávání v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a informační aktivity zaměřené na širokou veřejnost a spotřebitele. Tato opatření by mohla zahrnovat možnost poskytnutí finančních prostředků pro úspěšné nadnárodní informační kampaně nebo vzdělávací iniciativy v oblasti dobrých životních podmínek zvířat.

3.5. Optimalizace součinnosti se společnou zemědělskou politikou

Dobré životní podmínky zvířat jsou součástí sociálně orientovaného přístupu v zemědělství a Unie již navázala pevné spojení mezi zemědělstvím a problematikou dobrých životních podmínek zvířat. Většina rozpočtu EU věnovaná dobrým životním podmínkám zvířat směřuje k zemědělcům v rámci programů rozvoje venkova. Avšak zejména v době hospodářských omezení je třeba zajistit větší koordinaci s cílem tato opatření zefektivnit a optimalizovat jejich výsledky.

Komise zřídí zvláštní platformu pro různé útvary, která vyhodnotí, jakým způsobem by bylo možné optimálně využít synergií současných mechanismů společné zemědělské politiky (SZP), zejména v oblastech křížové podmíněnosti, rozvoje venkova, propagačních opatření, politiky jakosti, ekologického zemědělství atd.

3.6. Prozkoumat téma dobrých životních podmínek farmových ryb

Farmové ryby jsou bez zvláštních pravidel začleněny do působnosti právních předpisů EU o ochraně zvířat během přepravy a při usmrcování. Komise se bude i nadále snažit získat vědecké stanovisko k jednotlivým druhům ryb a posuzovat dobré životní podmínky ryb v akvakultuře, a na základě výsledků tohoto zhodnocení přijímat vhodná opatření.

PŘÍLOHA

Plánovaná opatření	Rok
Řada opatření zaměřených na vymáhání práva v ochraně nosnic (směrnice 1999/74/ES),	2012
Prováděcí plán a vymáhání práva v oblasti vytváření skupin prasnic (směrnice 2008/120/ES)	2012
Prováděcí plán k nařízení o provádění porážek (nařízení Rady (ES) č. 1099/2009)	2012
Prováděcí pravidla nebo pokyny EU k ochraně zvířat během přepravy	2012
Zpráva Evropskému parlamentu a Radě o dopadu genetické selekce na dobré životní podmínky kuřat chovaných a držených pro produkci masa*	2012
Zpráva Evropskému parlamentu a Radě o používání nařízení (ES) č. 1523/2007, kterým se zakazuje uvádět na trh kočičí a psí kůže*	2012
Studie zaměřená na dobré životní podmínky farmových ryb během usmrcování	2013
Zpráva Evropskému parlamentu a Radě o různých způsobech omračování drůbeže*	2013
Zpráva Radě o provádění směrnice 98/58/ES*	2013
Pokyny EU k ochraně prasat	2013
Studie o vzdělávání v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a o informační činnosti zaměřené na širokou veřejnost a spotřebitele	2013
Studie k možnostem informování spotřebitelů o omračování zvířat*	2013
Možný legislativní návrh na zjednodušení právního rámce EU pro dobré životní podmínky zvířat	2014
Zpráva o dopadu mezinárodních kroků v oblasti dobrých životních podmínek zvířat na konkurenceschopnost evropských chovatelů hospodářských zvířat v globalizovaném světě	2014
Zpráva Evropskému parlamentu a Radě o systému znehybňování skotu jeho převrácením nebo uváděním do jiné nepřirozené polohy*	2014
Studie o dobrých životních podmínkách psů a koček jako předmětu obchodu	2014
Pokyny EU nebo prováděcí pravidla pro ochranu zvířat při usmrcování	2014
Zpráva Evropskému parlamentu a Radě o možnosti zavedení určitých požadavků týkajících se ochrany ryb při usmrcování*	2015
Zpráva Evropskému parlamentu a Radě o uplatňování směrnice 2007/43/ES a jejím vlivu na dobré životní podmínky kuřat chovaných a držených za účelem produkce masa*	2015
Studie o dobrých životních podmínkách farmových ryb během přepravy	2015

* Povinnosti vyplývající z právních předpisů EU